

Hoa Thịnh Đôn và Bức Tường Đá Đen

Ký sự

Tuần lễ vừa qua vợ chồng người cháu gọi bằng cô từ Cali đến Virginia thăm tôi. Đã lâu cô cháu chưa gặp nhau, chỉ liên lạc qua điện thoại hay điện thư mà thôi. May mắn hai cháu định đi thăm cô nhưng việc nhà việc sổ sách lỡ mãi.

Nhân dịp được nghỉ lễ “Chiến Sĩ Trận Vong” (Memorial Day) hai cháu quyết định ghé Virginia thăm cô và các em họ, trên đường đi Luân Đôn dự lễ tốt nghiệp con gái. Từ Cali bay thẳng đến Luân Đôn giá máy bay rẻ hơn từ Washington DC đi Luân Đôn dù đường bay ngắn hơn.

Tháng 5 vẫn còn mùa Xuân, thời tiết mát mẻ, khí hậu Virginia

rất đẹp. Trời không lạnh cũng không nóng nực. Mưa xuân đã ướt đất cho hoa cỏ xanh tươi mát mắt. Công viên và tư gia sân cỏ xanh mướt, hoa các loại đua nhau nở rộ quyện rữ bướm ong.

Cháu cho biết San Jose thời tiết năm nay hơi bất thường, tháng 5 mà có hôm còn lạnh, ra đường phải mặc áo. Hai cháu đang lại gần vùng Hoa Thịnh Đốn nên chúng tôi loanh quanh ở nhà với cô và các em cho đến một hôm vào cuối tuần, lúc đi thăm đô Washington DC, hai cháu muốn ghé thăm bức tường đá đen “Đài tưởng Niệm Cựu Chiến Binh Chiến Tranh Việt Nam” (Vietnam Veterans Memorial).

Tôi cũng chưa biết bức tường, dù cư ngụ ngay tại vùng thành phố gần 40 năm. Đến đài Tưởng Niệm các chiến sĩ tôi bùi ngùi xót xa cho gia đình họ, cho những góa phụ cô đơn và các con mồ côi thiếu sự chăm sóc của cha thân yêu. Tôi có đọc báo, xem tin tức cách đây mấy mươi năm khi mới khánh thành bức Tường Đá Đen nhưng toàn là hàm thụ, chưa thấy tận nơi bao giờ. Bà con bạn bè ở xa vẫn chơi đùa được các con cháu đưa đi thăm thành phố và bức tường ghi tên những chiến binh Hoa Kỳ và người ngoại quốc đã chết hoặc mất tích trong chiến tranh Việt Nam.

Lần này tôi cùng đi với các cháu có lẽ vì thấy một số xe mô tô ồn ào chạy trên đường phố nên tôi nhớ còn vài ngày nữa là đến ngày lễ “Chiến Sĩ Trận Vong”. Các cựu chiến binh năm nào cũng đến thành phố đến từ các tiểu bang khác dự lễ, mỗi người một chiếc mô tô, chúng ai dào ai.

Chúng tôi đến khu công viên quốc gia Washington DC., tìm chỗ đậu xe cũng dễ vì không phải ngày cuối tuần nhưng phải đi bộ khoảng gần. Đi vào cuối tuần gay go hơn nhiều, khó tìm chỗ đậu, tốt hơn là đi Metro vừa nhanh vừa khi tìm chỗ đậu xe khó khăn.

Bức tường Đá Đen nằm trong khu công viên quốc gia, diện tích 8.100 m², gần khu vườn cây. Nơi đây mát mẻ nhờ cây cao cho bóng mát, dưới đất thảm cỏ xanh mướt êm như nhung, lá đi bằng tiếng phồng phiu. Những băng ghế đặt rải rác theo lối đi

cho khách ngh□ chân. Những người vi□ng bức tường đ□ s□c tộc, □n Độ, người da tr□ng, da đen, da vàng, tr□ em, người lớn, nam, nữ, cụ già, có em bé trong xe nôi cho mẹ đ□y đi. Ngày thường không m□y đông nhưng vào cu□i tu□n hay ngày l□ nơi này r□t đông người thăm vi□ng. Người già, tr□, thanh niên thanh nữ, chen chúc trên con đường ng□n. Hôm tôi đ□n có những vị mặc quân phục đứng tu□i đ□n vi□ng bức tường, dò tìm tên người thân trên b□ng đá đen.

Dưới chân bức tường r□i rác một vài cành hoa hay nguyên c□ bó hoa tươi.

Mới vào khu vườn đã th□y tượng 3 quân nhân mang súng bằng đ□ng đứng trên bực g□n bức tường. Ba người nhưng khác màu da: một da đen, một da tr□ng, và một người qu□c tịch khác, người Á Châu?

Một s□ du khách đứng chờ chụp □nh k□ niệm với bức tượng, có người chăm ch□ đọc những dòng chữ ghi trên b□ng đ□ng dưới chân tượng.

Cách kho□ng ng□n cũng trong công viên có tượng m□y phụ nữ cũng bằng đ□ng, đang đỡ người nam mặc quân phục, một thương binh? Tôi không xem được b□ng chú thích nơi chân tượng nên không bi□t họ là ai. Mọi người ch□ mu□n vào xem bức tường Đá Đen. Tuy khu vực này mát m□ nhờ có bóng cây nhưng nơi bức tường thì n□ng, ch□ng có bóng cây nào c□.

Từ trước, tôi v□n nghĩ Bức Tường Đá Đen hình vuông dài nhưng không ph□i quý vi oí, tường hình chữ V, tr□i dài từ cao đ□n th□p, không cùng một chi□u cao đâu. Ch□ cao nh□t 3 mét và ch□ th□p nh□t 20cm, dài 150 m ghép lại bằng 72 t□m đá hoa cương quý màu đen mang v□ từ □n Độ (Bungalore), ghi tên hơn 58,276 người Mỹ và ngoại qu□c đã ch□t hay m□t tích trong chi□n tranh Việt Nam (tháng 5/2019). Trong s□ này có 8 phụ nữ ph□n lớn là y tá, 16 nhà truy□n nhà giáo, 1,200 người m□t tích. Lúc đ□u ch□ có 57, 937 người có tên trên b□ng đá đen lạnh lẽo mà thôi.

Đứng nơi “Bức Tường” quý vị có thể nhìn thấy cây “bút chì”(Washington Monument) đứng nhọn và cao ỏ xa xa.

Theo tài liệu công viên Tường Đá Đen xây từ 26/3/82 khánh thành 9/11/82, tốn khoảng 9 triệu mỹ kim. Tác giả bản vẽ là cô Maya Lin, sinh viên kiến trúc đại học Yale lúc cô mới 21 tuổi, người Mỹ gốc Hoa. Tuy gốc người Hoa nhưng cô sinh trưởng ở Ohio, Hoa Kỳ. Bản vẽ cô được chọn trong hơn 6 ngàn bản vẽ của các kiến trúc sư khác gửi vào tham dự cuộc thi tuyển. Bức tường màu đen, tên người khắc vào bức tường màu trắng.

Dù hơn 30 năm tường vẫn sạch sẽ không bám bụi bẩn. Được biết mỗi chủ nhật thứ II trong tháng từ tháng 4 đến tháng 10 có nhóm người tình nguyện nam và nữ đến sơn tay áo nhúng khăn vào nước xà phòng cọ rửa bức tường kỷ niệm. Họ là cựu nam, nữ chiến binh Hoa kỳ trong chiến tranh Việt Nam. Tôi liên tưởng hình ảnh những người mang hoa thơm mộ người thân trong các nghĩa trang. Họ đâu chờ đến đúng ngày kỷ niệm. Việc làm của họ người ngoài nhìn vào có vẻ như nhằm chán vô nghĩa nhưng thực ra được gắn bức tường có ghi tên người thân cũng ấm áp, làm nhẹ nỗi đau buồn ít nhiều. Nếu không đoàn người đi mô tô đâu bỏ công vượt hàng ngàn dặm đường xa thăm bức tường kỷ niệm mỗi năm.

Tôi chợt nhớ bà hàng xóm cũ. Hai vợ chồng bà có người con trai duy nhất đã tham gia chiến tranh Việt Nam và mất trước khi Mỹ rút quân 2 tuổi. Bà kể lại với giọng thản nhiên nhưng tôi biết bà đau lòng khi nhắc lại chuyện cũ.

Thật không hiểu được, tuổi trẻ, con một, nhà khá giả lại đi tham dự cuộc chiến quốc gia xa lắc xa lơ, thiếu tiện nghi vật chất, để cho cha mẹ lo sợ nhớ thương. Sau này ông bà bán gian nhà đang rộng rãi, mua nhà khác nhỏ hơn có 1 một tầng thôi. Lúc bán nhà Bà mời tôi sang nhà bà chơi báo thích gì thì lấy và bà nói đùa là” trừ cái đàn piano” vì bà là giáo sư dạy đàn. Nhìn hình con trai bà, một thanh niên khôi ngô sớm vĩnh viễn ra đi cho quê hương Việt Nam, buồn ơi là buồn.

Định mệnh trở trêu, tre khóc măng. Chồng bệnh, con mất sớm nhưng xem bà có vậ bình an có lẽ nhờ đức tin mạnh mẽ chẳng. Tôi thấy ông bà đi nhà thờ mỗi chủ nhật và thường đến thăm bức Tường Đá Đen ở thủ đô dù chồng phải ngày lễ.

Thật ra Bức Tường Đá Đen cách hồ Tidal Basin thơ mộng thủ đô Washington DC không bao xa, có thể đi tận bộ trước hay sau khi thăm Bức Tường cũng tiện lắm: gió mát, cảnh trí an lành thanh nhã.

Theo cháu tôi công viên quốc gia thủ đô Hoa Thịnh Đốn, nơi có các đài kỷ niệm đã thu hút người thăm viếng đông nhất nước, 4, 5 triệu du khách mỗi năm...Hai vợ chồng cháu tôi rời Virginia vài ngày trước lễ "Chiến Sĩ Trận Vong" nhưng đã thấy các đoàn mô tô to ồn ào chạy trên đường lộ hướng về thủ đô. Tuy nhiên họ chưa vào thành phố chỉ ngụ các khách sạn ở ngoại ô vùng Virginia. Nhìn là biết họ từ xa về, áo da chần gió, mũ bảo vệ, kính đen thật to... Chiếc xe thì to gấp rưỡi chiếc xe mô tô bình thường, tiếng máy nổ cũng ồn ào hơn các xe mô tô nh.

Theo tôi biết các tiểu bang Hoa kỳ đều có t^h chức l^à “Chi^{ến} Sĩ Trận Vong” vào thứ hai tuần l^à cuối cùng c^ua tháng 5 nhưng có l^à th^à đô Hoa Thịnh Đ^ôn t^h chức trọng th^à nh^{ất}. Các cuộc di^{ễn} hành đẹp m^àt, y phục, đi đứng trang nghiêm từ các học sinh đ^{ến} các đoàn th^à, các binh ch^ơng khác nhau... Các đoàn quân nhạc với nhạc khí sáng ngời, y phục th^ơng n^àp. Các màn múa súng điều luyện vui m^àt. ^à nghĩa trang quân đội Arlington Washington DC trước m^ài mộ bia đ^{ều} có c^ơm lá cờ Hoa kỳ nh^à.

Có lẽ quý vị cũng đã xem di^{ễn} hành trên màn ^ành r^ài. Tôi ch^ỉ mu^{ốn} nói đ^{ến} sự hiện diện c^ua các Hội Đoàn và công đ^{ồng} người Việt vùng Maryland, Virginia và Washington DC trong bu^{ổi} di^{ễn} hành. Đ^{ồng} bào h^ài ngoại cũng vui th^ơy đại kỳ và cờ Việt Nam Cộng Hòa ph^{át} ph^{ối} trong bu^{ổi} l^à, các tà áo dài phụ nữ Việt tha thướt xu^{ất} hiện trong đoàn di^{ễn} hành long trọng và trang nghiêm ^à Washington DC.

Trong 32 năm nay, vào ngày l^à “Chi^{ến} sĩ Trận Vong” từ các ti^{ểu} bang khác, c^ơ ngàn cựu chi^{ến} binh lái mô tô tr^ởi qua bao nhiêu ngàn dặm, chịu n^{òng} gió nh^{ọc} nh^{àn} v^{ào} Washington DC.

Có tài liệu cho biết năm 2018 khoảng 100,000 người lái xe mô tô và thành phố dự buổi diễu hành ngày lễ Memorial Day. Tuy đường xa nhưng họ vẫn vừa dự diễu hành vừa thăm tưởng niệm, tưởng nhớ, vinh danh các cựu chiến binh anh dũng, các đồng đội đã vì lý tưởng cao quý, hy sinh cuộc sống riêng tư an lành tốt đẹp, tham gia chiến tranh Việt Nam, một quốc gia xa xôi khác tiếng nói màu da với người Hoa Kỳ. Một số lớn những người này bỏ mình nơi xa lạ, không ai ruột thịt thân yêu trong giờ phút lâm chung, vĩnh biệt trần gian vì nước Mỹ từng muốn giúp một quốc gia đồng minh chống Cộng.

Đoàn xe mô tô phôi bụi đường xa được dân chúng thủ đô nhiệt liệt hoan nghênh, đón chào. Tiếng máy xe ồn ào, âm hưởng vang dội khắp khu phố khi đoàn xe đi qua. Ngày thứ hai 27/ 5/19 họ tập trung và khởi hành từ bãi đậu Pentagon vào buổi trưa, đi qua Memorial Bridge, đại lộ Constitution đến West Potomac Park. Xe nào cũng có lá cờ Hoa Kỳ mới rực rỡ như một rừng cờ di động, đi đầu cuối đoàn xe là Vietnam Veterans Memorial.

Thường đoàn Rolling Thunder đến Washington DC vào cuối tuần, thăm viếng vài nơi thủ đô, chuyện trò với các đoàn thể, người quen... và chính thức dự lễ Chiến sĩ Trận Vong vào ngày thứ hai.

Năm nay, 2019, là năm cuối cùng đoàn Rolling Thunder tham dự diễu hành ngày lễ Memorial Day ở Washington DC. Tôi nghĩ họ mệt mỏi do tuần cao và đường xa, vì các cựu chiến binh người trẻ nhất cũng trên 60 tuổi. Nhưng, theo báo chí nguyên nhân họ không tiếp tục tham dự vì lý do tài chính. Tiền thuê bãi đậu xe và mướn người giữ an ninh ở Pentagon cao. Đoàn mô tô Rolling Thunder diễu hành ngày “Chiến Sĩ Trận Vong” mấy chục năm quen lệ như một “truyền thống”, vòng đoàn xe sẽ có

nhieu người tiếc nhớ.

Được biết Rolling Thunder thành lập năm 1987 với số thành viên khiêm tốn, năm kế tiếp 1988 có 2,500 người tham dự và từ đó đến nay năm nào họ cũng về thăm đô dự lễ Chiến Sĩ Trận Vong.

Từ đây về sau mỗi năm vào tháng 5, dân chúng vùng thành phố đô hệt còn nghe tiếng máy xe mô tô ồn ào và rền những cựa chiến binh trên đường phố, hình ảnh quen thuộc với dân chúng.

Nhìn bề ngoài những người này trông bặm trợn, hùng hăng nhưng thật ra tình cảm họ cũng nồng nàn, tha thiết với chiến hữu, đồng đội. Trông cách họ chịu khó vượt bao nghìn dặm đến thăm đài kỷ niệm, nhẹ nhàng dò tìm tên người thân hay đồng đội trên bức tượng đá vô tri lạnh ngắt thì biết.

Đi viếng đài tưởng niệm tôi xót xa nghĩ đến những người đã nằm xuống cho quê hương tôi dù họ là người Hoa kỳ hay nước khác. Tôi nhớ nghĩa trang Biên Hòa không người thăm viếng thường xuyên như ngày trước và liên tưởng hậu quả tang thương do chiến tranh. Riêng nước VN có triệu người phải rời bỏ quê hương, cửa nhà tan nát, gia đình ly tán. Họ vượt biên, một số chìm sâu trong lòng biển có hay mất xác trong rừng rậm, làm mồi cho thú dữ...

Phần lớn những người có tên trên bức tường đen đã có gia đình, có cuộc sống êm đềm với vợ trẻ con thơ hay cha mẹ thân yêu nhưng họ đã chết cho đất nước Việt Nam và con số không nhỏ. Xin vô cùng tri ân các cựa chiến binh chiến tranh Việt Nam, dù họ qua đời hay còn khỏe mạnh, lành lặn hay thương tật. Quân nhân nhất là chiến binh trong thời chiến theo tôi là những người cực nhất trong các ngành nghề. Họ không quỵ ngại nắng mưa, vào rừng lên núi, xa gia đình, người thân yêu... Xin ơn trên ban phúc lành cho các cựa chiến binh và gia đình họ. Cầu mong họ có đời sống tốt đẹp an vui. Bên ngoài nắng nhẹ, trời trong, đàn chim hót líu lo, nháy nhót tung tăng và bướm vờn quanh khóm hoa Xuân rực rỡ màu sắc...

Ngày lễ Chiến Sĩ Trận Vong 2019

Ngọc Hạnh